

คู่มือ

ที่ อบ ๙๐๖๐๑/ว ๓๐๕

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัม
อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๑๖๐

๓ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความร่วมมือประชาสัมพันธ์ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

เรียน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัม ทุกท่าน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน ๑ ชุด
๒. แผ่นพับภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัม ได้ดำเนินการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า และเพื่อบันทึกฐานข้อมูลกลาง ให้ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ นั้น

บัดนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัม ได้ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นพร้อมแผ่นพับประชาสัมพันธ์ จึงขอความร่วมมือท่านได้ประชาสัมพันธ์ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและแจกจ่ายแผ่นพับภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วกัน ตามรายละเอียดที่แนบส่งมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเหมือนเช่นเคย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประเสริฐ ญัฐเจริญรัตน์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัม

สำนักปลัด อบต.หนองอัม

งานพัฒนาชุมชน

www.rongom.go.th

โทร. ๐๔๕-๙๐๕๒๙๑

๐๙๔ - ๕๔๑๔๒๖๓ (นักพัฒนาชุมชน)

**ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและกลุ่มอาชีพ
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอ้อ อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี**

๑. ด้านการเกษตร

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑.	การเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	นายจิต ทองคำตอน	๖๙ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๒.	การปลูกผัก ข้าวโพดแบบผสมผสาน	นายสังข์ ทาทอง	๑๖๘ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๓.	การเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	นายจำลัด แก้วบุตตะ	๒๔๔ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๔.	หมอดินอาสา	นายพันแสน ศรีจินดา	๓๓ หมู่ ๖ บ้านโนนรัง
๕.	การปลูกผัก ข้าวโพดแบบผสมผสาน	นายสาย บัวพันธ์	๕๔ หมู่ ๖ บ้านโนนรัง
๖.	การปลูกผัก ข้าวโพดแบบผสมผสาน	นายประดิษฐ์ กุลวงษ์	๓๗/๑ หมู่ ๖ บ้านโนนรัง
๗.	การปลูกผัก แบบผสมผสาน	นายสมพร คงนิน	๒๗ หมู่ ๗ บ้านหนองปอ
๘.	การปลูกผัก แบบผสมผสาน	นายวิชัย แก้ววงษา	๒๔ หมู่ ๗ บ้านหนองปอ
๙.	การเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	นายฉลอง แก่นมาลี	๑๔ หมู่ ๘ บ้านหนองบัวดง

๒. ด้านดนตรี นาฏศิลป์ การนวด และการละเล่นพื้นบ้าน

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑.	หมอลำกลอน ฟ้อนรำ	นางบุญสวย แก้ววงศ์	๒๑ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๒.	หมอลำกลอน ฟ้อนรำ	นางสมพงษ์ เกตุ	๙๕ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๓.	หมอแคน	นายทัน ยอดคำมี	๑๓ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๔.	หมอแคน หมอลำกลอน	นายทุน สีทา	๑๖๖ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๕.	หมอลำกลอน	นายเส็ง พุทธิพิภัตร	๗๑ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๖.	นวดแผนไทย	นางฐนิ การดา	๔๒ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๗.	หมอลำกลอน	นายสังวร ปัญญาวัน	๙๙ หมู่ ๖ บ้านโนนรัง
๘.	นวดแผนไทย	นางหนูลักษณ์ ปัญญาวัน	๒๔ หมู่ ๖ บ้านโนนรัง
๙.	นวดแผนไทย	นางหนูการ กัญญาสาย	๒๕ หมู่ ๗ บ้านหนองปอ
๑๐.	นวดแผนไทย	นางเตือนใจ แสนรำ	๙๐ หมู่ ๙ บ้านทองสวัสดี

๓. ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑.	จักสาน หวด ตรีกร้าไม้ไผ่ ไม้กวาดทางมะพร้าว	นายทัน ยอดคำมี	๑๓ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๒.	จักสาน หวด ตรีกร้า จากไม้ไผ่	นายบัวพา ทาทอง	๕๕ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๓.	จักสาน หวด ตรีกร้า จากไม้ไผ่	นายจำปา โสจิต	๑๐ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๔.	จักสานตรีกร้าพลาสติก ตรีกร้าจากชองกาแพ	นางธัญญทิพย์ เจริญสินอินธิกุล	๑๐๔ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๕.	จักสานตรีกร้าพลาสติก ตรีกร้าจากชองกาแพ	นางบุบผา โห่งนาค	๑๔๑ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๖.	จักสาน หวด ช่อง ตรีกร้า จากไม้ไผ่	นายลา คำแพง	๑๒ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๗.	ทอเสื่อกก เตย	นางบุญมา ศรีสุทธา	๘๕ หมู่ ๖ บ้านโนนรัง
๘.	จักสาน หวด ตรีกร้าไม้ไผ่ ไม้กวาดทางมะพร้าว	นายสมศรี อัมรักษา	๑๙ หมู่ ๖ บ้านโนนรัง
๙.	จักสานลอบ ไซ จากไม้ไผ่	นายผาย บัวเงิน	๙ หมู่ ๖ บ้านโนนรัง
๑๐.	จักสานลอบ ไซ สุ่มไก่อ่ ยั้งไก่อ่ จากไม้ไผ่	นายวันชัย อธิมาตย์	๙๑ หมู่ ๗ บ้านหนองปอ
๑๑.	พานบายศรี	นางจ้อม ปัสสาวัน	๒ หมู่ ๘ บ้านหนองบัวดง
๑๒.	ธุงอีสาน	นางพิมพ์ประไพ สว่างเนตร	๕๕ หมู่ ๙ บ้านทองสวัสดี

๔. ด้านอาหาร เครื่องดื่ม สมุนไพรและยารักษาโรค

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑.	การทำกล้วยฉาบ ข้าวแต่น ข้าวเกียบกุ้ง	นายจำหลัด แก้วบุตตะ	๒๔๔ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๒.	ขนมไทย (ขนมดอกบัว ไข่เต่า ขนมต้ม ขนมหวาน)	นางเสริม คำแพง	๗๕ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๓.	สมุนไพรพื้นบ้าน	นายจอม พรหมวิชัย	๙๗ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๔.	สมุนไพรพื้นบ้าน	นายพุทธ พรหมบัณฑิต	๑๕ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๕.	สมุนไพรพื้นบ้าน	นายล้วน สอนดีบ	๕๙ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๖.	สมุนไพรพื้นบ้าน	นายพรมี มังคะการ	๕๐ หมู่ ๖ บ้านโนนรัง
๗.	สมุนไพรพื้นบ้าน	นางผ่อน บุญโสภ	๒๐ หมู่ ๖ บ้านโนนรัง
๘.	ขนมไทย	นางสมจิตร ประสันรักษ์	๒/๑ หมู่ ๗ บ้านโนนรัง
๙.	สมุนไพรพื้นบ้าน	นายถ่าน วงษาบุตร	๑๔ หมู่ ๘ บ้านหนองบัวดง
๑๐.	สมุนไพรพื้นบ้าน	นายสิน จันทะมา	๔๒ หมู่ ๙ บ้านทองสวส์ดี

๕. ด้านศาสนา วัฒนธรรม

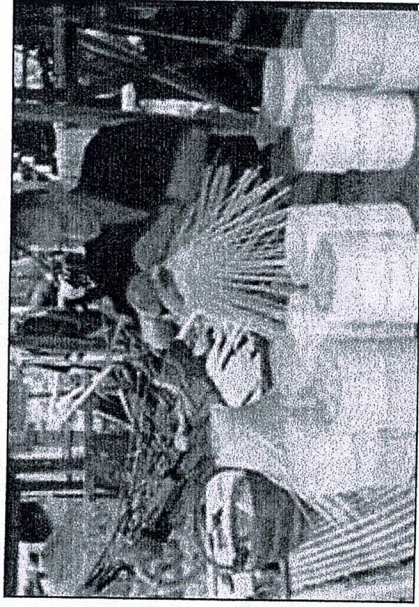
ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑.	พิธีกรรมทางศาสนา	นายทองดี คำแพง	๑๐๑ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๒.	พิธีกรรมทางศาสนา	นายทุน สีทา	๑๖๖ หมู่ ๔ บ้านเบญจ
๓.	พิธีกรรมทางศาสนา	นายตัง มังคะการ	๔๙ หมู่ ๖ บ้านโนนรัง
๔.	พิธีกรรมทางศาสนา	นายสมศรี อัมรักษา	๑๙ หมู่ ๖ บ้านโนนรัง
๕.	พิธีกรรมทางศาสนา	นายอรุณ กุลมาตย์	๖๒ หมู่ ๗ บ้านหนองปอ
๖.	พิธีกรรมทางศาสนา	ร.ต.ท.บัวลี อินทมาตย์	๑๑๙ หมู่ ๙ บ้านทองสวส์ดี
๗.	พิธีกรรมทางศาสนา	นายวาสนา วันทา	๑๒ หมู่ ๙ บ้านทองสวส์ดี

กลุ่มอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัม

ที่	กลุ่มอาชีพ	ที่ตั้ง	จำนวนสมาชิก
๑.	กลุ่มพัฒนาอาชีพทอเสื่อบ้านหนองอัม	หมู่ ๑	๓๐
๒.	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตแจวบอง	หมู่ ๒	๑๐
๓.	กลุ่มทอผ้ากบับัวและแปรรูป	หมู่ ๓	๑๙
๔.	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปกล้วยบ้านเบญจ	หมู่ ๔	๑๐
๕.	กลุ่มผู้ทำการเกษตรบ้านหนองสีขา	หมู่ ๕	๑๐
๖.	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	หมู่ ๖	๕๓
๗.	กลุ่มกองทุนกลางพัฒนาหมู่บ้านหนองปอ	หมู่ ๗	๒๐
๘.	กลุ่มสตรีเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่	หมู่ ๘	๓๐
๙.	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	หมู่ ๙	๓๕
๑๐.	กลุ่มเมล็ดพันธุ์ข้าว	หมู่ ๑๐	๑๐

ประชาสัมพันธ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

สำนักปลัด

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัม
อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

ภูมิปัญญาท้องถิ่น คืออะไร

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ความรู้ของชาวบ้าน ซึ่งเรียนรู้มาจากพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ญาติพี่น้อง หรือผู้มีความรู้ในหมู่บ้านในท้องถิ่นต่างๆ ความรู้เหล่านี้สอนให้เด็กเกรงกลัวใหญ่ มีความกตัญญู รู้คุณพ่อแม่ และผู้มีพระคุณ มีความเอื้ออาทรต่อคนอื่น รู้จักช่วยเหลือแบ่งปันข้าของของตนให้แก่ผู้อื่น ความรู้ที่ เป็นภูมิปัญญาเป็นความรู้ที่มีคุณธรรมสอนให้คนเป็นคนดี สอนให้คนเคารพธงชาติ รู้จักฟังพาท้ายธรรมชาติดูโดยไม่ทำลาย ให้เคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และคนที่ล่วงลับไปแล้ว

ภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นความรู้เรื่องการทำมาหากิน เช่น การจับปลา การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การทอผ้า การทอเสื่อ การสานตระกร้าและเครื่องใช้ด้วยไม้ไผ่ ด้วยหวาย การทำเครื่องปั้นดินเผา การทำเครื่องมือทางการเกษตร นอกจากนั้น ยังมีด้านศิลปะดนตรี การฟ้อนรำ การละเล่นต่างๆ และด้านการรักษาโรคด้วยวิธีต่างๆ เช่น การใช้ยาสมุนไพร การนวด เป็นต้น ภูมิปัญญาเหล่านี้เป็นความรู้ความสามารถที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์และถ่ายทอดมาให้เรา มีวิธีการหลายอย่างที่ทำให้ความรู้เหล่านี้เกิดประโยชน์

➤ การอนุรักษ์ คือ การบำรุงรักษาสิ่งที่ตั้งมาไว้

➤ การฟื้นฟู คือ การรื้อฟื้นสิ่งที่ตั้งมาไว้หรือกำลังจะเลิกล้ม ให้กลับมาเป็นประโยชน์ซ้ำหรือฟื้นคืนประเทศไทย

➤ การประยุกต์ คือ การปรับ หรือการผสมผสานความเก่ากับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน ให้เหมาะสมกับสมัยใหม่ เช่น การใช้ยาสมุนไพรในโรงพยาบาล ประสานกับการรักษาสสมัยใหม่ เช่น การใช้ยาสมุนไพรในโรงพยาบาล ประสานกับการรักษาสสมัยใหม่ การทำพิพิธภัณฑน์มา้ย เพื่อให้คนร่วมมือกันอนุรักษ์ป่า

ลักษณะของภูมิปัญญาไทย มีดังนี้

1. ภูมิปัญญาไทยมีลักษณะเป็นความรู้ ทักษะ ความเชื่อ และพฤติกรรม
2. ภูมิปัญญาไทยแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และคนกับเหนือสิ่งธรรมชาติ
3. ภูมิปัญญาไทยเป็นองค์รวมหรือกิจกรรมทุกอย่างในวิถีชีวิตของมนุษย์
4. ภูมิปัญญาไทยเป็นเรื่องของการแก้ปัญหาการจัดการ การปรับตัว รวมถึงการเรียนรู้ เพื่อความอยู่รอดของบุคคล ชุมชน และสังคม
5. ภูมิปัญญาไทยมีลักษณะเฉพาะ หรือมีเอกลักษณ์เป็นตัวเอง